

Aan:
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
T.a.v. Minister S.A. Blok
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Ministerie van Veiligheid en Justitie
T.a.v. Minister I. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum : 14 september 2014
Ons kenmerk : 20140914-2
Uw kenmerk : -
Betreft : Wetsvoorstel kwaliteitsborging voor het bouwen
Bijlagen : Geen

Excellenties,

Op 25 juni 2014 is de conceptwet 'Kwaliteitsborging voor het bouwen' gepubliceerd voor openbare consultatie. De Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers heeft met belangstelling kennis genomen van het conceptwetsvoorstel. Ons belang ligt in een zo veilig en succesvol mogelijk optreden van de brandweer en vindt aansluiting bij onze nota van advies¹ 'Een veilig Besluit?' en de daarin opgevoerde stelling: "*Waar preventie faalt, ontstaan onbeheersbare branden, worden reddingen onuitvoerbaar en wordt ook een prijs betaald door slachtoffers in eigen gelederen*". In deze brief treft u onze reactie aan.

Hoewel het wetsvoorstel - blijkens de memorie van toelichting - niet zozeer gaat om brandveiligheid en constructieve veiligheid, is het van belang om de rol van de brandweer in de kwaliteitsborging nader te beschouwen.

Brand trekt zich weinig aan van voorschriften en regels, gebouwbranden zijn vaak gevolg van de "wet van Murphy". Ernstige branden in gebouwen komen relatief weinig voor, de memorie van toelichting suggereert (blz.3) dat wij het (internationaal) op dit gebied goed doen. Brand in een gebouw verbindt echter een kleine kans aan een groot effect, dat alleen door actief ingrijpen van brandweermensen in omvang kan worden beperkt.

De brandweer heeft als taak² onder meer het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, en het adviseren van burgemeester en wethouders over het voorkomen, beperken en bestrijden van brand. Daarmee is de adviestaak van de brandweer wettelijk verankerd. Waarbij het overigens de vraag is of de woningwet en bijbehorende besluiten en regelingen, en de Wet VR in dit opzicht op elkaar aansluiten.

¹ Nota van advies 'Een veilig Besluit? Naar landelijke uniformering!' Pagina 4, <http://www.brandweervrijwilligers.nl/een-veilig-besluit-3/>

² Wet Veiligheidsregio's

Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV)

Bezoek : Larikslaan 1	Telefoon : 033 - 49 62 768	Fiscaal : 81.86.45.167
3833 AM Leusden	Fax : 033 - 49 62 777	KvK-nummer : 08168567
Post : Postbus 290	Home : www.brandweervrijwilligers.nl	Bankrekening : 61.37.43.415
3830 AG Leusden	E-mail : info@brandweervrijwilligers.nl	CMHF - Verenigingsnummer 90

Relevant is nu hoe in de huidige bouwpraktijk, en straks binnen het nieuwe stelsel van kwaliteitsborging, deze taak wordt ingevuld. De verantwoordelijkheid voor het vergunnen van bouwplannen en de controle op het voldoen aan de functionele- en prestatie-eisen uit het bouwbesluit is of wordt geregeld.

Er is zeker discussie mogelijk over het niveau van brandveiligheid dat voortvloeit uit het huidige bouwbesluit, dat laat onverlet dat de brandweer in de positie moet zijn om de mogelijkheden om veilig, verantwoord en met succes, brand te beperken en te bestrijden te kunnen beoordelen, en hierover tijdig advies uit te brengen (dit beperkt zich overigens niet alleen tot nieuwbouw).

Tot dusver is de "adviesrol" van de brandweer in de meeste gevallen ingevuld door het toetsen van bouwplannen aan de hand van onderdelen van het bouwbesluit, en het deel uitmaken van de controle en handhavingspraktijk. Deze procedure doet geen recht aan de in de Wet Veiligheidsregio's omschreven adviesrol, omdat op geen enkel moment (een schaarse uitzondering daargelaten) in het advies ingegaan wordt op de fysieke mogelijkheden die de brandweer heeft om brand te beperken of te bestrijden, en het te verwachten resultaat. Daarmee wordt burgemeester en wethouders de mogelijkheid ontnomen om kennis te nemen van het risicoprofiel³ van een bepaald bouwplan. Veel bestuurders geloven dat "de veiligheid wordt gegarandeerd(!)" als aan de regeltjes is voldaan. Een door de brandweer gemaakte bouwbesluittoets zonder afwijkingen van de regels versterkt deze suggestie.

Onze analyse is dat niemand op een inhoudelijk advies van de brandweer zit te wachten. De ontwerpers en ontwikkelaars van bouwplannen willen alleen het in het bouwbesluit omschreven minimumniveau realiseren, burgemeester en wethouders willen vlot een vergunning afgeven, en niemand wil meerkosten maken of extra moeite doen voor "iets dat toch nooit gebeurt". De afhoudende bewegingen die ministeries en de VNG lijken te maken richting de adviesrol van de brandweer is in die zin veelzeggend.

In de praktijk zien wij dat gemeenten het vragen van advies aan de brandweer zo veel mogelijk proberen te vermijden, daarmee wordt de brandweer de mogelijkheid om haar taak uit te oefenen, effectief ontnomen. Met het op afstand plaatsen van de brandweer in de veiligheidsregio's wordt dit zeker niet beter.

Toch is het van belang dat er op gebouwniveau een goed beeld is van het risicoprofiel van zowel nieuwe als bestaande gebouwen, om een aantal redenen:

- a) Gebouwen waarin geen brand kan worden bestreden leveren menselijk leed, financiële- en milieuschade en maatschappelijke kosten op.
- b) Als het risicoprofiel van gebouwen niet bekend wordt, kan de brandweer niet organiseren dat tijdig adequate slagkracht ter plaatse komt om gevaren te beperken.
- c) Onbekendheid met het risicoprofiel zorgt ervoor dat brandweermensen defensief optreden waardoor vermijdbare schade aan gebouwen en milieu ontstaat.
- d) Slechte gebouwen zorgen ervoor dat gebruikers en brandweermensen risico's lopen die onnodig zijn.
- e) De proactieve ontwikkeling van voorschriften en innovatieve technieken vertraagt, er wordt alleen reactief opgetreden en niet op de juiste plaats geïnvesteerd.
- f) Bestuurders kunnen geen verantwoordelijkheid nemen voor een bouwplan als de risico's niet gekend worden.

³ De advisering beperkt zich nu tot een weinigzeggend algemeen risicoprofiel voor groepen gebouwen.

Een verdere analyse is dat de brandweer op dit moment nog niet toegerust lijkt om de adviesrol goed in te vullen. Er is het laatste decennium veel geïnvesteerd in de opleiding van bouwplantoetsers en handhavers, de brandweerkundige opleidingen blijven ernstig achter, dit is een punt van zorg. De positie die de directeurs veiligheidsregio's en Brandweer Nederland op dit dossier kiezen neemt deze zorg geenszins weg.

In samenhang met dit wetsvoorstel vragen wij van u:

- De adviestaak van de brandweer als benoemd in de Wet VR naar de stakeholders te bevestigen, en indien nodig de woningwet, bijbehorende regelingen en de Wet VR op elkaar af te stemmen.
- Een onderzoek te doen naar de mate waarin gemeenten de brandweer in de gelegenheid stellen om haar adviestaak naar behoren te vervullen, zowel ten aanzien van nieuwbouw als bestaande bouw.
- Een onafhankelijk onderzoek te doen naar de kwaliteit van brandweerafvisering in het licht van de WVR, en een traject op te zetten om de brandweerkundige inhoud te verbeteren.

Mocht U op basis van onze reactie nadere informatie wensen, neemt u dan gerust contact op met onze dossierhouder, de heer Ronald Kraan. Hij is telefonisch bereikbaar via 06-52838203 en via e-mail: ronald.kraan@brandweervrijwilligers.nl.

Met vriendelijke groet,
Namens de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers,

Marcel Dokter
Voorzitter